

Gebiedsgerichte Terugkoppeling Duin, Horst en Weide

Inleiding

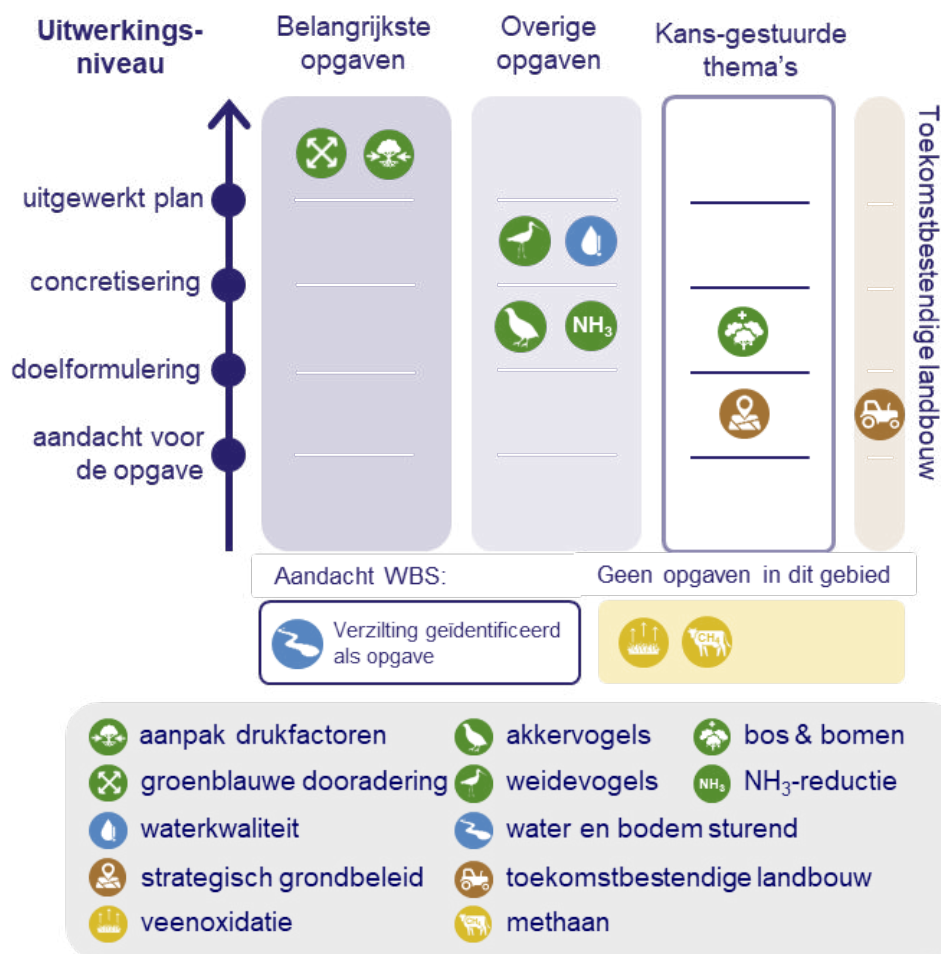
De provincie heeft met veel aandacht de gebiedsplannen van de 16 deelgebieden in Zuid-Holland geanalyseerd. Ze zijn in januari 2026 met waardering door Gedeputeerde Staten vastgesteld voor analyse. Deze gebiedsgerichte terugkoppeling is onderdeel van het Tweede Peilmoment. Per deelgebied staan we stil bij de opbrengsten, sterke punten en verbeteringsuggesties. De terugkoppeling is bedoeld om de deelgebieden de komende maanden verder op weg te helpen samen resultaten te realiseren en de gebiedsplannen te verbeteren. In september 2026 wordt een besluit van Provinciale Staten verwacht over de brede vervolgaanpak van de gebiedsprocessen in het ZH-PLG.

Hierna volgt inzicht in 1) de opbrengst van het gebiedsplan; 2) de sterke punten in het gebiedsplan; 3) verbeteringsuggesties voor het gebiedsplan en 4) een vooruitblik op de korte termijn.

Opbrengst gebiedsplan

Uitwerkingsniveau gebiedsplan

Uitwerkingsniveau

Randvoorwaarden

Hoewel het gebied geen expliciete randvoorwaarden stelt, komen er in projectfiches wel enkele risico's naar voren die te interpreteren zijn als randvoorwaarden, namelijk:

- **Financiering en instrumentarium:** beschikbaarheid van financiering vanuit de provincie en cofinanciering vanuit andere gebiedspartners.
- **Beleidsruimte en maatwerk:** ruimtelijke, verkeerskundige en infrastructurele haalbaarheid en capaciteit voor uitvoering. De uitkomsten van haalbaarheidsanalyses zijn nog deels uitstaand. Ook moet de provincie haar beleid blijven ontwikkelen om de doelen te kunnen halen.
- **Samenwerking en draagvlak:** ZH-PLG doelen moeten worden afgestemd op het perspectief, de ideeën en plannen van agrarische bedrijven.

Financiële vraag

Met het gebiedsplan van Duin, Horst en Weide zijn 19 projectvoorstellen ingediend. De financieringsbehoefte is op dit moment €12 mln, waarvan €6,8 mln aan de provincie wordt gevraagd. Voor 5 projectvoorstellen is geen volledige financiële inschatting uitgewerkt. Het is nog niet duidelijk wat de totale financiële behoefte is van Duin, Horst en Weide.

Voor 6 projecten is financiering geregeld voor het project of voor de huidige fase van dit project:

- Het project *GBDA binnen en buiten stedelijk gebied* beschikt over voldoende dekking vanuit de Provincie Zuid-Holland.
- Voor de projecten *Loozone (ontwerpfase)* en *Leidschendammerhout* is een startbudget beschikbaar gesteld door de gemeente Leidschendam-Voorburg.
- Voor project *Verbeteren natuurwaarden in de Oostvlietpolder met mogelijkheden voor extensieve recreatie* is voldoende budget beschikbaar voor de huidige fase.
- Het project *MientGroen* wordt gefinancierd vanuit de in 2025 geprogrammeerde projecten vanuit het ZH-PLG.
- Het project *Landgoederenzone Rijswijk* heeft budget ter beschikking voor fase 1.

Voor 2 projecten is sprake van een vorm van cofinanciering:

- Voor project *Vlietzone Slagenlandschap* is cofinanciering beschikbaar (€200.000 door provincie Zuid-Holland, €600.000 totaal).
- Voor project *Verbinding Clingendael met Haagse Bos* zijn de beheerkosten opgenomen in de begroting van de gemeente Den Haag.

Sterke punten

Allereerst wil de provincie haar waardering voor het gebiedsplan in Duin, Horst en Weide nog eens herhalen. In dit dichtbebouwde en drukke gebied is er in het plan veel aandacht en uitwerking gegeven aan de verschillende opgaven. Daarbij is nadrukkelijk de verbinding met het stedelijk gebied gelegd. Het gebiedsplan kent onder andere de volgende sterke punten:

- De uitwerking van groenblauwe dooradering en de aanpak van drukfactoren springen eruit wat betreft het uitwerkingsniveau. Hier zijn meerdere projectvoorstellen voor gedaan. De analysekaart voor maatregelen binnen zes gemeenten en concrete kansen bij Mient Kooltuin/Groene Zone en Leidschendammerhout dragen hieraan bij.
- Het pakket aan maatregelen voor recreatieve verbindingen heeft veel potentie om de drukfactor recreatie op N2000-gebieden te verminderen.
- Er is aandacht voor kansen van bos en bomen, ondanks dat deze niet nader zijn uitgewerkt. Wat betreft groenblauwe dooradering zijn er veel projecten die ook bijdragen aan waterkwaliteit en biodiversiteit.

- SANE wordt goed opgenomen in het gebiedsplan en gebruikt om in het gebiedsplan prioriteiten te stellen: geen focus op emissiereductie uit landbouw, want die is er weinig, wel focus op drukfactoren op N2000-gebieden.
- De samenwerking tussen het deelgebied en de gebieden Groene Hart Noord en de Duinen en Bollenstreek om boerenlandvogels en ANLb verder te versterken.

Verbetersuggesties

Korte termijn

- De benoemde maatregelen voor het vergroten van het aantal boerenlandvogels zijn grotendeels beschrijvend. Deze kunnen nader worden geconcretiseerd en worden vertaald naar concrete uitvoering. De aandacht voor akkervogels is beperkt. Dit kan voor het vervolg worden uitgewerkt met prioritaire locaties, een indicatie van hectares per maatregel en een expliciete koppeling aan lopende pilots.
- Bouw voort op de concrete uitwerking bij Mient Kooltuin/Groene Zone door ook bij andere kansen zoals Leidschendammerhout het aantal hectares voor bosaanplant te formuleren. Maak de onderbouwing van de opgave voor Mient Kooltuin/Groene Zone nog sterker door expliciet de koppeling te maken met drukfactoren op het N2000-gebied.
- Schenk meer aandacht aan de inzet op drukfactoren door een aantal initiatieven van bijvoorbeeld het waterschap mee te nemen en door een aanpak voor exotenbeheersing en dynamische verstuiwing terug te laten komen in de projecten. Dit kan verder worden uitgewerkt aan de hand van het recente [Arcadis-rapport](#), dat als onderdeel van het SANE-maatregelspoor drukfactoren is opgesteld.

Middellange termijn

- Het prioritaire Water en Bodem Sturend thema (verzilting) wordt benoemd, maar wordt echter nog teveel vanuit maakbaarheidsoplossingen benaderd, namelijk het tegengaan van verzilting. Er is meer aandacht nodig voor anticiperen op veranderende condities. Specifieke projecten kunnen worden opgenomen die gericht zijn op of aangeven hoe projecten bijdragen aan versterking van het water- en bodemsysteem en omgaan met verzilting.
- Kwantificeer de bijdrage aan doelbereik voor projecten voor groenblauwe dooradering (in hectares of meters). Maak daarbij ook de koppeling met andere opgaven inzichtelijk.
- Leg voor nieuwe GBDA-elementen het beheer voor meerdere jaren vast, zodat gerealiseerde landschapselementen in stand blijven.

Hoe verder?

De provincie als gebiedsautoriteit:

- Gaat aan de slag met het bestuurlijk vaststellen van richtinggevende doelen voor gebieden (waar mogelijk/nodig).
- Ontwikkelt haar beleidskaders verder, zoals de Modulaire Herziening van het omgevingsbeleid, het Regionaal Waterprogramma, de Uitvoeringagenda Landbouw, en de SANE-maatregelsporen.
- Biedt ondersteuning aan de gebiedsprocessen met gebiedsmanagers, proceskosten en deelnamevergoedingen. De gebiedsprocessen lopen in ieder geval tot Statenbesluit over de vervolgaanpak in september 2026 door.

De provincie als gebiedspartners:

- Werkt aan het versterken van integraliteit door integraliteit tussen *gebieden* te versterken via gebiedsmanagers en regietafels maatregelen en projecten voor biodiversiteit meer afstemmen. En integraliteit tussen *opgaven* te versterken door gelijksoortige projecten in samenhang op te pakken en waar nodig overkoepelend beleid te maken.
- Werkt aan het versterken en concretiseren van gebiedsplannen door
 - Opvolgen van aanbevelingen uit gebiedsgerichte terugkoppelingen
 - Programmeren selectie van low-regret projectvoorstellen via de Voorjaarsnota 2026 voor behoud van energie en voorgang in gebiedsprocessen.
 - Overige projectvoorstellen te concretiseren en programmeren o.b.v. het geactualiseerde afwegingskader ZH-PLG. Deze programmering wordt november 2026 verwerkt in de begroting 2027.

Daarnaast werkt de provincie aan een vervolgaanpak voor de gebiedsprocessen, aanhakend op en lobbyend richting het nieuwe Rijksbeleid. Voor de vervolgaanpak spreken we ook met gebiedspartners. Het voorstel wordt naar verwachting voor de zomer gedeeld, waarna Provinciale Staten het in Q3 2026 kunnen behandelen.

Tevens gaat de provincie aan de slag met de gestelde randvoorwaarden. We herkennen veel randvoorwaarden vanuit de gebiedsplannen en werken op dit moment al aan een aantal gestelde randvoorwaarden. Tegelijkertijd geldt dat we voor een deel van deze randvoorwaarden nog werk te doen hebben of een besluit moeten nemen. De komende periode gaat de provincie hiermee aan de slag en kijkt welke rol zij hierin kan vervullen.

Wij vragen of het gebied zich met ons inzet voor:

- Blijf doen wat je al deed: benut reeds geplande overleggen voor het opwerken en concretiseren van ingediende en nieuwe projectaanvragen waar nodig.
- Ga samen met de gebiedspartners (inclusief ons) met de verbeter suggesties op de korte termijn aan de slag om het gebiedsplan nog beter aan te laten sluiten bij de opgaven in het landelijk gebied.
- Onderzoek welke maatregelen in samenhang met elkaar binnen het kerngebied Kust en Duinen kunnen worden opgepakt. Maak daarbij gebruik van elkaars kennis en kunde.